

As die b1^vuvuzela's bler

DIT IS GEEN GERINGE prestasie nie, sê MC Botha, hoof van die Sentrum vir Projekbestuur by USB Bestuursontwikkeling Bpk (USB-BO), met verwysing na die aflewering van ses ikoniese sportstadions op die vasgestelde datums op plekke oor die hele Suid-Afrika.

Wanneer jy aan die grootste van alle sportgebeure werk, is daar geen ruimte vir toegee op gehalte nie. Voeg hierby 'n wêreldressie en 'n absolute sperdatum, en dit word duidelik waarom al die druk gaan. Botha skryf die projekbestuursukses aan die innoverende vaardighede van Suid-Afrika se wêreldklas-konstruksiebedryf toe, en ook aan die leierskap van die plaaslike reëlingskomitee.

Suid-Afrikaners op alle vlakke het in dié tyd saam na dieselfde doel gestreef.

Omdat al die senior kabinetministers, regeringsleiers van die departemente vir ondersteuning, sekuriteit, internasionale aangeleenthede en tesoerie, en selfs die presidensie saam met top sakeleiers op een multidissiplinêre komitee verteenwoordig was, kon ondersteuning verkry word wanneer dit nodig was.

'n Goeie voorbeeld was die intervensie deur Baleka Mbethe, die adjunkpresident in daardie stadium, wat die verlammeende industriële optrede by die Mbombela Munisipaliteit in Nelspruit beëindig het. Die

Die Wêreldbeker-sokkertoernooi kan ná die afskop dalk net 'n wendoel vir Suid-Afrikaanse projekbestuur, sakevernuf én die handelsmerk aanteken, sê **ANTOINETTE SLABBERT**.

'Ons kan ons sterre dank vir die Wêreldbeker'

– Matšatši Marobe,
uitvoerende hoof van die
Toerismesakeraad

regering het die ondersteuning van die vakbonde en werkgewerorganisasies bekom om die konstruksie te voltooi, en Fifa het selfs ingespring deur van die wedstrydkaartjies aan die konstruksiewerkers toe te wys!

Suksesvolle projekbestuur gaan daarvoor om 'n projek betyds, binne die begroting en volgens spesifikasies af te handel, sê prof Chris Brown, wat die USB se professoraat in Projekbestuur begin het en sedert 1992 sowat 8 000 studente landwyd opgelei het.

Stygende begrotings het oral kritiek en vrae oor die langtermynvolhoubaarheid van die duur stadions ontlok.

Die rede vir die koste-eskalasie is volgens Pierre Blaauw, voormalige konstruksie-ekonoom van die Suid-Afrikaanse Federasie van Siviele-ingenieurskontraakteurs (Safcec), die gebrek aan gedetailleerde spesifikasies – waarskynlik die gevolg van vaardigheidskortte by munisipaliteite wat as uitvoerende agente van die regering opgetree het om die sta-

dions af te lewer.

Botha verduidelik die omgekeerde verhouding tussen inligting en risiko. Hy sê hoe minder inligting beskikbaar is, hoe groter is die risiko vir die kontrakteur in hierdie geval.

Hoewel koste ingesluit is om moontlik onaangename verrassings te dek, het koste wel geëskaleer omdat die aanvanklike kontrakte toegeken is voordat komponente wat tegniese meer kompleks is, soos ikoniese dakeienskappe, in detail ontwerp is en die koste daarvan bereken is.

Dit is egter bykans onmoontlik om met volledige inligting weg te spring as die tegniese kompleksiteit en kort tydraamwerk van so 'n projek in ag geneem word, sê Botha.

Die Wêreldbeker-projekte het die vroeëre konstruksie-oplewing in die land verleng in 'n stadium toe die residensiële boumark platgeval het. Groot genoteerde maatskappye soos Group Five en Basil Read sowel as subkontraakteurs het die nadelige gevolge van die ineenstorting in die behuisingmark vrygespring deur hul portefeuljes te herbalanseer en aan Wêreldbeker-projekte deel te neem.

Die Wêreldbeker het nie net vir 'n blaaskans in die konstruksiebedryf gesorg nie. "Ons kan ons sterre dank vir die Wêreldbeker," sê Matsatši Marobe, uitvoerende hoof van die Toerismesakeerbaad van Suid-Afrika (TBCSA).

Die globale ekonomiese krisis het internasionale reis ernstig geknou. Besigheid het aan die einde van 2008 begin afneem en teen Augustus verlede jaar het buitelandse aankomelinge, Afrika uitgesluit, met 30% tot 40% teenoor die vorige jaar gedaal.

As dit nie vir die naderende Wêreldbeker was nie, sou die bedryf se vooruitsigte baie swak gewees het. Werkgevers wat personeel sou moes verminder, kon hul personeel behou in afwagting van die Wêreldbeker.

Verbeterde infrastruktuur en verskeie nuwe hotels wat vir die Wêreldbeker gebou word, sal die Suid-Afrikaanse toerismebedryf nog vir baie jare bevoordeel.

Die blootstelling aan nuwe markte soos Mexiko en Montenegro sal ook

'Geen geringe prestasie nie'

– MC Botha, hoof van die Sentrum vir Projekbestuur, USB-BO

nuwe geleenthede ontgin, sê Marobe.

Gillian Saunders, direkteur van Strategiese Oplossings by die internasionale konsultasiefirma Grant Thornton, is die syfer-ghoeroe op 2010. Volgens haar sal die 487 000 buitelandse Wêreldbeker-besoekers tot gevolg hê dat die jaarlikse buitelandse aankomelinge met 5.5% en buitelandse besteding met 12% toeneem.

Saunders sê bykans 19 000 mediaadvertentwoordigers en 'n moont-

like 26 miljard kumulatiewe TV-kykers word verwag. Dit is waarom die Wêreldbeker 'n unieke geleentheid bied om Suid-Afrika as toerismebestemming te bemark en 'n beter begrip van die land te skep.

Frikkie Herbst, professor in bemarkingsbestuur by die USB, noem die Wêreldbeker 'n uitstekende bemarkingsgeleentheid vir Handelsmerk Suid-Afrika.

Suid-Afrika het sy ervaring as gasheer vir groot sportgebeure opgedoen in Wêreldbeker-toernooie vir rugby en krieket. Daarby het die land 'n fantastiese nuwe infrastruktuur. Nou moet die land waarde toevoeg deur 'n omvattende ervaring te bied, sê hy.

Handelsmerk Suid-Afrika word tans deur sekuriteitskwessies, Afropessimisme en 'n gebrek aan begrip vir die grootte en kompleksiteit van die vasteland geteister.

Deur die geleentheid aan te gryp wat die Wêreldbeker bied, kan hierdie persepsies uit die weg geruim word, sê Herbst. Om die waarde van ons handelsmerk te versterk, moet Suid-Afrikaners hoër diensvlakke, unieke ervarings en logistieke doeltreffendheid bied.

Wat dit betref, het die finale trekking wat in Desember in Kaapstad plaasgevind het en na alle lande in die wêreld uitgesaai is, alle verwagtinge oortref.

Prof Wolfgang Thomas, professor in ekonomie by die USB, waarsku egter dat projeksies op aannames gegrond is en dikwels verkeerd geïnterpreteer word.

Volgens Thomas behoort straat-smouse op voetsoolvlak voordeel uit groter verkope te trek. Instellings

Verwagte groei in toerismegetalle 2008-2015

Groei sonder Wêreldbeker	Gemiddeld 2008-2015
Oorsee	2,5%
Afrika - land	6,9%
Afrika - lug	4,9%
Groei met Wêreldbeker	Gemiddeld 2008-2015
Oorsee	4.0%
Afrika - land	7.0%
Afrika - lug	6,4%

Bron: Grant Thornton

wat verblyf bied, kan egter teleurgestel word, sê hy.

'n Goeie voorbeeld hiervan is die tyd-deeloorde wat tans hul bemarkingstrategieë heroorweeg nadat 140 000 van die 199 000 bednagte wat aanvanklik deur Match, Fifa se akkommodasie-agent, in 'n transaksie van R635 miljoen gereserveer is, in Januarie weer in die mark vrygestel is. Volgens Match se senior akkommodasiebestuurder, Vivienne Bervoets, is tyddeel 'n Suid-Afrikaanse konsep wat nie oorsee bekend is nie en dus moeilik is om te bemark.

Nietemin, die 2010 Wêreldbeker-toernooi moet nog plaasvind en eers dan sal 'n mens'n mening oor al die voordele kan uitspreek.

Prof Brown sê die beoordeling van 'n projek is 'n deurlopende proses wat nog 30 of selfs 50 jaar kan duur, afhangend van die aard daarvan. Selfs al is die uitgawes hoog, kan 'n gaping tussen inkomste en uitgawes deur ontasbare bates geregverdig word indien dit die organisasie se visie vervul.

In hierdie geval was die aanvanklike besluit om 'n gasheerland-bod vir die Wêreldbeker in te sit meestal polities.

Dit kan wees dat 'n mens oor tien of twintig jaar terugkyk na 'n verenigde nasie, 'n land wat in statuur gegroei het, kinders wat daarvan droom om soos hul sporthelde uit te blink, en beleggers wat met vertroue die land binnekom.

Dan sal die besteding ten opsigte van die nuwe stadions, groter lughawens en beter vervoer kleingeld wees teenoor die groot wins in nasiebou. **a**

“'n Gaping tussen inkomste en uitgawes kan deur ontasbare bates geregverdig word, afhangend van die organisasie se visie”

– prof Chris Brown, projekbestuurfasiliteerder, USB-BO

WÊRELDBEKER: Wat is jou mening oor sake / projekbestuur van die Wêreldbeker?

Stuur jou kommentaar aan agenda@usb.ac.za of SMS 39841 (standaardtariewe geld)